

Sygnatura akt I C 559/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

O., dnia 15 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Obornikach I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Łukasz Lubbe

Protokolant:Anna Kluczyńska

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2016 r. w Obornikach

sprawy z powództwa S. W.

przeciwko Skarb Państwa Komendant Powiatowy Policji w O.

przy interwencji ubocznej po stronie pozwanej Powiatu (...) i H. Z.

o zapłatę

1. oddala powództwo;
2. kosztami procesu obciąża powoda pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

SSR Łukasz Lubbe

UZASADNIENIE

S. W. wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Komendantowi Powiatowemu Policji w O., domagając się zasądzenia od pozwanego na swą rzecz kwoty 12.096 złotych wraz z odsetkami liczonymi od dnia 11 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty.

Uzasadniając swe stanowisko powód wskazał m.in. że w dniu 5 lutego 2010 roku policjanci KPP O. zatrzymali pojazd marki F. nr rej. (...). Jak wynikało z tablic rejestracyjnych pojazdu krajem rejestracji była Hiszpania. Pojazdem w momencie zatrzymania kierował D. Z., który znajdował się w stanie nietrzeźwości. Policjanci ustalili, że pojazd należy do H. Z.. Komendant KPP O. przekazał do Starostwa Powiatowego w O. materiały dotyczące holowania pojazdu marki F.. W dniu 12 sierpnia 2011 roku wicestarosta (...) zwrócił się do (...) O. prosząc o informacje dotyczące właściciela pojazdu i sposobu jego ustalenia, co było niezbędne w celu przeprowadzenia postępowania o przepadek pojazdu. W dniu 24 października 2011 roku zastępca komendanta Policji w O. wystosował do starosty pismo przewodnie wraz z kopią pisma w której wskazano że ustalono iż właścicielem pojazdu jest H. Z.. W oparciu o te dane Starosta wszczął postępowanie o orzeczenie przepadku które zostało orzeczone przez Sąd Rejonowy w Obornikach. Samochód został sprzedany przez Starostwo D. T., który sprzedał je powodowi. Powód wyremontował pojazd; po dokonaniu rejestracji powód został wezwany na komisariat Policji w N.; ustalono tam że pojazd widnieje w rejestrze pojazdów skradzionych, i został utracony 2 stycznia 2010 roku. Pojazd został przez policjantów odebrany powodowi. Powód w toku rozprawy z 15 lutego 2016 roku doprecyzował w czym upatruje szkody wyrządzonej przez powoda.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Uzasadniając swe stanowisko pozwany wskazał m.in., że powód nie udowodnił iż postępowanie Policji było niezgodne z obowiązującymi zasadami porządku prawnego, a w szczególności by ten organ dopuścił się rażącego naruszenia przepisów wskazanych w pozwie.

Nadto, pozwany zakwestionował związek przyczynowy między rzekomym zdarzeniem sprawczym a szkodą; pozwany kwestionował też wysokość szkody powoda.

Do procesu w charakterze interwenientów ubocznych wstąpili po stronie pozwanej H. Z. i Powiat (...). Interwenienci wnieśli o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 lutego 2010 roku w na terenie gminy R. policjanci KPP O. T. M. i A. K. pełnili służbę patrolową. O godz.17:40 zatrzymali do kontroli pojazd marki F. (...) posiadający nr rejestracyjny (...). (...) było kierowane przez znajdującego się pod wpływem alkoholu D. Z.. Policjanci ustalili że właścicielem pojazdu jest H. Z.. (...) zostało odholowane na policyjny parking. W dniu 19 maja 2011 roku Komendant KPP w O. przekazał do Starostwa Powiatowego w O. materiały dotyczące holowania pojazdu; w dniu 12 sierpnia 2012 W. (...) zwrócił się do Policji z zapytaniem dotyczące właściciela pojazdu i sposobu jego ustalenia. W dniu 20 października 2011 roku Naczelnik Wydziału Kryminalnego KPP O. sporządził pismo w którym wskazał, iż właścicielem przedmiotowego pojazdu jest H. Z., zam. G. 13A, dodając iż ustalono to „na podstawie wstępnej notatki urzędowej sporządzonej przez f-szy dokonujących zatrzymania”. Pismo to, wraz z pismem przewodnim zostało przekazane Staroście (...).

Na podstawie powyższych danych, 5 stycznia 2012 roku Starosta (...) wystąpił do Sądu Rejonowego w Obornikach z wnioskiem o orzeczenie przepadku opisanego wyżej auta. Jako uczestnika postępowania wskazano H. Z.. Zobowiązana przez Sąd do złożenia odpowiedzi na pozew, H. Z. w piśmie datowanym na dzień 25 stycznia 2012 roku, wskazała, że wyraża zgodę na orzeczenie przepadku pojazdu na rzecz Powiatu (...). Postanowieniem z dnia 2 lutego 2012 roku Sąd Rejonowy w Obornikach orzekł „przepadek na rzecz Powiatu (...) pojazdu – samochodu osobowego marki F. o nr rejestracyjnym (...) stanowiącego własność H. Z.”. Postanowienie to jest prawomocne.

Po uprawomocnieniu się opisanego wyżej postanowienia Starostwo Powiatowe w O. dokonało, w oparciu o regulacje ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zbycia przedmiotowego samochodu D. T.. D. T. sprzedał to auto powodowi za kwotę 6.150 złotych.

Powód zlecił wykonanie napraw w zakupionym pojeździe G. L.. Koszt naprawy wyniósł 3.690 złotych; nadto powód wymienił w pojeździe opony i akumulator za łączną kwotę 840 złotych. Powód uiścił podatek akcyzowy (w kwocie 482 złotych), opłatę związaną z rejestracją pojazdu (256 złotych), opłatę recydingową (500 złotych), poniósł koszty badania technicznego (158 złotych) oraz ubezpieczenia OC (358 złotych).

Po dwóch tygodniach od rejestracji powód został wezwany do jednostki Policji w K., celem weryfikacji nr VIN pojazdu. Okazało się że pojazd nie miał przerabianych nr VIN, jednakże figuruje w europejskiej bazie jako pojazd skradziony.

W dniu 14 września 2012 roku na komisariacie Policji w N. sporządzono „wykaz rzeczy oddanych na przechowanie”, zgodnie z którym opisany wyżej pojazd został oddany powodowi na przechowanie. W dniu 23 kwietnia 2013 roku powód, w oparciu o wskazówki KP w N. wydał auto pełnomocnikowi obywatela Hiszpanii J. N..

dowód: kopia notatki urzędowej z 5 lutego 2010 roku (k.12), dokumenty zgromadzone w aktach I Ns 13/12, zeznania P. M. (k.120-120v), zeznania A. K. (k.120v-121), dokumenty zgromadzone w aktach KR.7135.5.2011, zeznania D. T. (akta SR w Szczecinku I Cps 48/15), zeznania G. L., zeznania powoda (akta SR w Goleniowie I Cps 123/15), kopia „wykazu rzeczy oddanych na przechowanie” (k.31), kopia pokwitowania (k.33), kopia pisma z 26 kwietnia 2013 roku (k.34);

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków, zeznań powoda oraz dowodów z dokumentów.

Zeznaniom powoda oraz świadków Sąd dał wiarę w pełni, albowiem były spójne, logiczne oraz pokrywały się z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Dowody z dokumentów Sąd uznał za wiarygodne, gdyż zostały sporządzone przez osoby do tego upoważnione, w zakresie ich kompetencji, a żadna ze stron nie znalazła podstaw by kwestionować ich moc dowodową.

Sąd oddalił wnioski o przesłuchanie H. Z. i D. Z., gdyż zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający dla rozstrzygnięcia w przedmiocie żądania pozwu (art.217§3 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje:

Art.321 k.p.c. wyraża jedną z podstaw procesu cywilnego, tj. związaną z wyrokowaniem żądaniem (ne eat iudex ultra petita partium). Regulacja ta jest wyrazem obowiązywania w postępowaniu cywilnym zasady dyspozytywności, zgodnie z którą to powód decyduje nie tylko o wszczęciu postępowania, ale także o zakresie rozstrzygnięcia sprawy. Przy wyrokowaniu sąd nie może orzekać co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem powoda, ani zasądzić ponad żądanie. Niedopuszczalność wyrokowania co do przedmiotu nieobjętego żądaniem oznacza niemożność objęcia rozstrzygnięciem innych roszczeń niż przedstawione przez powoda, chociażby z okoliczności sprawy wynikało, że takie roszczenie mu przysługuje. Zakaz zasądzania ponad żądanie oznacza zaś, że sąd jest związany określonym przez powoda zakresem roszczenia (np. określoną przez powoda kwotą), nawet jeśli z okoliczności wynika, że przysługuje mu roszczenie w większym rozmiarze. Zakaz wyjścia ponad żądanie dotyczy roszczenia zarówno w sensie ilościowym, jak i jakościowym. Oznacza to, że sąd również nie może wyjść poza wskazywaną przez powoda podstawę faktyczną, to jest okoliczności faktyczne wskazywane przez powoda do zamknięcia rozprawy przed sądem I instancji. Inaczej mówiąc, Sąd orzeka o roszczeniach, które wynikają z faktów przytoczonych przez powoda. Podstawą orzeczenia nie mogą być okoliczności faktyczne, których powód nie objął swymi twierdzeniami. (komentarz do KPC pod red. A. Jakubeckiego, omówienie art.321, za lex; komentarz do KPC pod red. M. Manowskiej omówienie art.321, za lex; orzeczenia SN: z 24 listopada 2009 roku sygn. akt V CSK 169/09 za lex nr 627248, z dnia 18 marca 2005 roku sygn. akt II CK 556/04 za lex nr 149289).

Mając na uwadze powyższe w realiach niniejszej sprawy, stwierdzić trzeba że nie jest rolą Sądu pełna ocena legalności bądź braku legalności działań (zaniechań) wszystkich podmiotów podejmujących działania w sprawie od 2010 do 2013 roku w ramach wykonywania władzy publicznej. Nie jest też rolą Sądu wskazywanie powodowi (zwłaszcza działającemu za pośrednictwem fachowego pełnomocnika) kompleksowej oceny prawnej całej rozciągniętej na lata sytuacji, w szczególności sugerowanie czy w ogóle w realiach sprawy doszło do deliktu na szkodę powoda i kto tego ew. deliktu się dopuścił. Zadaniem Sądu jest tylko ocena roszczenia powoda (skonkretyzowanego przedmiotowo i podmiotowo) przez pryzmat przytoczonych przez powoda okoliczności faktycznych. To powód zakreślił ramy tego procesu wskazując konkretne zachowania policjantów z 2010 roku, które w jego ocenie stanowiły nienależyte wykonywanie władzy publicznej, swą rzekomą szkodę (por. k.10 oraz protokół rozprawy z 15 lutego 2016 roku), oraz rzekomy związek między tymi dwoma elementami. Powód w toku całego procesu działał za pośrednictwem fachowego pełnomocnika, legitymującego się stosownym wykształceniem i doświadczeniem zawodowym. Pozwala to sądzić iż podmiotowe i przedmiotowe ramy tego procesu (pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez właściwe statio fisci, opisane w pozwie: czyn bezprawny, szkoda i związek przyczynowy) zostały przez powoda zakreślone z pełną świadomością co do skutków procesowych takich ram postępowania.

Do odpowiedzialności o której mowa w art.417 k.c. potrzeba spełnienia kumulatywnego trzech konkretnych przesłanek; brak którejkolwiek z nich przesądza o braku podstawy do świadczenia w oparciu o przywołaną regulację. Przesłankami tymi są:

- 1) niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej;
- 2) szkoda;
- 3) związek przyczynowy między bezprawnym działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej a zaistniałą szkodą (por. Kremis w: „Kodeks cywilny Komentarz” pod red. E. Gniewka, wyd. C.H. Beck Warszawa 2011 str. 721-722).

Powód precyzyjnie wskazał zarówno działanie pozwanego które oceniał jako niezgodne z prawem, jak i szkodę jaką miał przy tym ponieść. Oceniając powództwo w tak zakreślonych ramach należy uznać iż jest ono niezasadne.

Niezależnie od oceny działania pozwanego, które powód uważał jako bezprawne, stwierdzić trzeba że nie mogło ono spowodować szkody w mieniu powoda, naprawienia której powód dochodzi w niniejszym procesie. Brak powstania szkody w wyniku działania powoda przesądza o niezasadności powództwa. Niezależnie bowiem od tego czy działania pozwanego na które powołuje się powód były czy też nie były bezprawne (w rozumieniu art.417 k.c.) – wobec braku szkody – nie ma podstaw do ustalenia odpowiedzialności pozwanego w oparciu o tę regulację. Nie ma więc potrzeby do badania przywołanych przez powoda działań pozwanego pod kątem ew. niezgodności z prawem przy wykonywaniu władzy publicznej, gdyż brak jednej z przesłanek koniecznych do ustalenia obowiązku spełnienia dochodzonego świadczenia jest wystarczające do wypowiedzenia się w przedmiocie żądania pozwu.

Art.130a ustawy prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2012 poz. 1137 z późn. zm.) normuje zasady postępowania z pojazdami usuniętymi z drogi publicznej. Obowiązujący od 4 września 2010 roku art.130a ust.10-10d ustawy wskazuje że odnośnie takiego pojazdu Starosta występuje do Sądu z wnioskiem o orzeczenie przepadku na rzecz powiatu. W sprawach o przepadek pojazdu sąd stwierdza, czy zostały spełnione wszystkie przesłanki niezbędne do orzeczenia przepadku, w szczególności, czy usunięcie pojazdu było zasadne i czy w poszukiwaniu osoby uprawnionej do jego odbioru, dołożono należytej staranności oraz czy orzeczenie przepadku nie będzie sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (por. W. Kotowski „Prawo o ruchu drogowym. Komentarz” omówienie art.130a, za lex; Ł. Malinowski „Prawo o ruchu drogowym. Komentarz” omówienie art.130a, za lex).

Po nabyciu własności przez Powiat, Powiat dokonuje zbycia pojazdu w oparciu o regulacje ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (§1 w zw. z §3 w zw. z §7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lutego 2011 roku w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. Nr 46 poz. 237 z późn. zm. w zw. z art.107 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji). Za ugruntowany, zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie należy uznać pogląd iż nabycia ruchomości w drodze licytacji w postępowaniu egzekucyjnym w administracji jest wolne od wad prawnych, gdyż jest to bowiem nabycie pierwotne. Nabywca uzyskuje prawo własności niezależnie od prawa własności jakie przysługiwało dotychczasowemu właścicielowi. Nabycie pierwotne jest sposobem uzyskania prawa podmiotowego, w przypadku którego uzyskanie prawa nie jest zależne od tego, czy prawo to przysługiwało innemu podmiotowi. Nabycie następuje więc niezależnie od tego, czy prawo to istniało. Skutkuje to tym, że nabycie ruchomości w postępowaniu egzekucyjnym jest wolne od obciążeń (por. „Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komentarz” pod red. D.R. Kijowskiego, omówienie art.107 za lex; wyrok NSA z 16 października 1998 roku sygn. akt SA/Gd 1900/97 za lex nr 38658).

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2012 roku (sygn. akt I Ns 13/12) Sąd Rejonowy w Obornikach orzekł przepadek opisanego w pozwie pojazdu na rzecz Powiatu (...). W wyniku tego własność pojazdu przeszła na Powiat (...). Następnie, Powiat (...) w oparciu o omówione wyżej regulacje zbył pojazd D. T.. Nabycie własności przez D. T. było nabyciem pierwotnym. Prawo własności do pojazdu D. T. przeniósł na powoda wskutek zawartej przez nich umowy sprzedaży. Brak jakichkolwiek podstaw by przyjmować że powód utracił tak nabytą własność samochodu opisanego w pozwie. Niezależnie od działań faktycznych podejmowanych przez powoda co do tego pojazdu, w szczególności wydania go osobie trzeciej, nie może budzić wątpliwości iż to powód w dalszym ciągu jest właścicielem pojazdu. W konsekwencji nie może być więc mowy o szkodzie na którą powołuje się powód, gdyż nie utracił on własności zakupionego przez siebie F.. Nie ma zatem potrzeby badać czy powód dopuścił się czy też nie dopuścił się nienależytego wykonywania władzy publicznej w rozumieniu art.417 k.c., gdyż brak szkody przesądza o niezasadności powództwa. Skutkować to musiało orzeczeniem jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. Mając na uwadze stanowiska stron oraz rozstrzygnięcie Sądu uznać należało że powód „przegrał” proces w całości i to jego powinny obciążyć koszty procesu, pozostawiając, w oparciu o art.108 k.p.c., ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu. Mając więc na uwadze powyższe regulacje, należało w przedmiocie kosztów procesu orzec jak w punkcie 2 wyroku.

Brak przy tym podstaw do zastosowania art.102 k.p.c. Powód wnosząc pozew był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, co pozwala przyjmować że i wysokość żądania pozwu i okoliczności faktyczne oraz dowody mające je uzasadniać zostały określone z pełną świadomością co do ew. negatywnych skutków procesu, także w zakresie kosztów procesu. Te elementy nie pozwalają na przyjęcie iż zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony” o którym mowa w omawianej regulacji.

SSR Łukasz Lubbe

Zarządzenie/proszę:

1. Odnotować w kontrolce uzasadnień;
2. Odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć:
 - a. Pełnomocnikowi powoda;
 - b. Pełnomocnikowi pozwanego;
 - c. Pozwanemu + pouczenie o apelacji
 - d. Pełnomocnikowi interwenienta Powiatu (...)
1. Za 14 dni lub z apelacją.

O., dnia 25 lutego 2016 roku

SSR Łukasz Lubbe